

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČO: 67010041
sídlem Körnerova 219/2, Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Vodičkova 704/36, Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

za účasti osob zúčastněných na řízení:

1. **Česká republika - Ředitelství vodních cest ČR**, IČO: 67981801
sídlem nábr. L. Svobody 1222/12, Praha 1

zastoupená advokátem JUDr. Jindřichem Vítkem, Ph.D.
sídlem Anny Letenské 34/7, Praha 2

2. **město Veselí nad Moravou**
sídlem tř. Masarykova 119, Veselí nad Moravou

3. **Vinařství Veselí nad Moravou s.r.o.**, IČO: 06007791
sídlem Zámecká 1935, Veselí nad Moravou

zastoupená advokátem Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D.
sídlem Na Florenci 2116/15, Nové Město, Praha

4. Vinařství Property s.r.o., IČO: 21672890

Bucharova 2641/14, Stodůlky, Praha

zastoupená advokátem Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D.

sídlem Na Florenci 2116/15, Nové Město, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2024, č. j. MZP/2024/240/1861,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 15. 10. 2024, č. j. MZP/2024/240/1861, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 31 080 Kč, a to k rukám advokátky JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Předmětem sporu v dané věci je otázka, zda byly splněny podmínky pro udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 182/2024 Sb. (dále jen „ZOPK“; viz čl. XCV a čl. XIII bod 1 zákona č. 284/2021 Sb.) pro výstavbu záměru s názvem *Plavební okruh Veselí nad Moravou – Vnorovy, část Přístav a část Komunikace* (dále jen „záměr“).
2. Na základě oznámení České republiky - Ředitelství vodních cest ČR (dále jen „žadatel“) ze dne 14. 4. 2022 o záměru označeném jako *Plavební okruh Veselí nad Moravou – Vnorovy k. ú. Veselí nad Moravou, Zarazice, okr. Hodonín* (dále jen „širší záměr“) provedl Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále jen „krajský úřad“) zjišťovací řízení podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“). Jeho výsledkem byl závěr, že širší záměr nemůže mít významný vliv na životní prostředí a nepodléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí (rozhodnutí krajského úřadu ze dne 22. 6. 2022, č. j. JMK 90142/2022).
3. Širší záměr zahrnuje dílčí stavby:
 - rozšíření kapacity rekreačního přístavu Veselí nad Moravou a výstavbu přístupové silnice (tedy posuzovaný záměr pro nějž byla vydána výjimka podle § 56 ZOPK),
 - výstavbu lodního zdvihadla k propojení Bařova kanálu a řeky Moravy,
 - výstavbu přístaviště Zarazice,
 - výstavbu plavebního okruhu Veselí nad Moravou – Vnorovy kanálem délky 350 metrů.
4. Žadatel následně podal dne 27. 10. 2023 žádost o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 ZOPK pro realizaci záměru (*Plavební okruh Veselí nad Moravou – Vnorovy, část Přístav a část Komunikace*). Krajský úřad rozhodnutím ze dne 26. 2. 2024, č. j. JMK 24402/2024 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“)

žádosti vyhověl. Výrokem I povolil podle § 56 odst. 1 a 7 ZOPK výjimku ze základních podmínek ochrany ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje jedinců celkem 9 druhů zvláště chráněných živočichů (*zlatohlávek huňatý*, *zlatohlávek tmavý*, *mravenec rodu Formica*, *čmelák rodu Bombus*, *velevrub malířský*, *škeble rybníčná*, *prskavec menší*, *jelec jesen*, *užovka obojková*) a výrokem II povolil podle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) a odst. 7 ZOPK výjimku ze základních podmínek ochrany ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje jedinců celkem 5 zvláště chráněných druhů živočichů, kteří jsou předmětem ochrany podle unijního práva (*bobr evropský*, *vydra říční*, *skokan skřehotavý*, *ropucha zelená*, *ještěrka obecná*). Provádění škodlivých zásahů podmínil krajský úřad ve výroku III splněním 24 stanovených podmínek.

5. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
6. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí.

Obsah žaloby

7. Soud považuje za vhodné zmínit, že žaloba je svým obsahem relativně rozsáhlá, ale zároveň (i přes určitou vnitřní strukturu) poměrně nepřehledná. Žalobce sice člení text do částí a oddílů, víceméně ale v rámci klíčových žalobních bodů stále dokola (jen v různém pořadí) opakuje tytéž dílčí námitky a argumenty. K srozumitelnosti a přehlednosti žaloby nepřispívá ani nadměrné používání odrážek, číslování a různých forem zvýraznění textu (podtržení, ztučnění, kurzíva). Text navíc obsahuje rozsáhlé citace z rozhodnutí správních orgánů a odkazy na předchozí podání žalobce, což také komplikuje jeho srozumitelnost. Soud touto poznámkou nehodlá nikterak snižovat právní erudici žalobce a jeho právní zástupkyně, o níž vskutku nemá pochybnosti. Nejde-li ale o záměrnou procesní strategii, nelze nevidět, že v takto formulované žalobě může (ku škodě věci) podstata jednotlivých žalobních bodů velice snadno zaniknout, neboť je převrstvena sadou stále se opakujících a nepřehledně strukturovaných dílčích výtek a argumentů, v nichž se lze jen obtížně orientovat, natož se k nim vyjadřovat. Nelze se pak svým způsobem divit žalovanému, že při vypořádání obdobně formulovaného odvolání z této „pasti“ našel úniku tím způsobem, že reagoval pouze na podstatu uplatněných odvolacích námitek (často jen úsečně) a nevyjadřoval se stále dokola k týmž argumentům a námitkám.
8. Soud v této souvislosti poznamenává, že není povinen reprodukovat celá rozsáhlá podání účastníků, popř. osob zúčastněných na řízení, a veškeré dílčí argumenty. Postačí shrnutí podstatných tvrzení stran a vysvětlení klíčových skutkových a právních závěrů, které umožní přezkum rozhodnutí [srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08; obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-50, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 36/2013-30]. Soud tedy načrtne jen základní tematické okruhy žalobních bodů a ke konkrétním argumentům se vyjádří až v příslušné části odůvodnění.
9. Vlastní argumentaci žalobce strukturoval a soustředil do několika žalobních bodů, přičemž již jejich označení naznačuje, že v případě bodů 2 až 4 jde veskrze jen o opakování téže argumentace v různých obměnách (2. *K bodu 4. odvolání: absence dokladů o doložení veřejného zájmu a jeho převahy či naléhavosti a doložení neexistence jiného uspokojivého řešení*; 3. *K bodu 5. odvolání: nesplnění ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o doložení veřejného zájmu a jeho*

převahy; 4. K bodu 6. odvolání: nesplnění ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o neprokázání převahy či naléhavosti veřejného zájmu na realizaci záměru).

10. Klíčovou částí žaloby je nesouhlas závěrem správních orgánů o tom, že byly splněny podmínky pro udělení výjimek podle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Rozhodnutí je podle žalobce nepřezkoumatelné, skutkový stav, ze kterého správní orgány vycházely, nemá oporu ve správním spise a rozhodnutí je nezákonné. Správní orgány si podle žalobce neopatřily relevantní podklady, které by přesvědčivě dokládaly existenci veřejného zájmu na výstavbě záměru, jeho převahu nad zájmy ochrany přírody a nezkoumaly existenci jiného upokojivého řešení. Žalovaný se nevypořádal s rozsáhlou argumentací žalobce v odvolání, což představuje porušení jeho procesních a hmotných práv. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
11. Rezort dopravy si podle žalobce vytvořil seznam řady stavebních záměrů na Baťově kanálu za cca 1,5 mld. Kč, které chce žadatel a Povodí Moravy, s. p. realizovat, a to i bez schválené koncepce vodní dopravy. V případě rozvoje rekreační soukromé plavby (i na Baťově kanálu) chybí přesvědčivé a podložené analýzy stávajícího stavu a prognózy o ekonomicky efektivním vynakládání veřejných prostředků a o přínosech těchto záměrů pro společnost, jak dokládá zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu č. 21/03 (dále jen „zpráva NKÚ“), na niž žalobce poukazoval již v odvolání. Dle této zprávy nebyla přesvědčivě doložena ekonomická efektivnost těchto staveb a nebyly věrohodně doloženy žádné společenské přínosy, což významně zpochybňuje údajný veřejný zájem realizovat tak obrovské množství stavebních záměrů. Žadatel, krajský úřad ani žalovaný nepředložili žádné přesvědčivé odborné podklady, které by závěry NKÚ vyvrátily.
12. Žadatel neprokával existenci veřejného zájmu na rozšíření přístavu o nová stání pro 35 soukromých lodí pro rekreaci s výstavbou přístupové komunikace a zázemí a jeho převahu nad zájmem ochrany dotčených zvláště chráněných druhů. Cílem je podle žalobce pouze uspokojit soukromé zájmy několika desítek či nižších stovek osob za rok. Správní orgány pouze opsaly popis záměru a obecné důvody pro jeho realizaci. Chybí však přesvědčivá reakce na kritickou zprávu NKÚ a důkazy o veřejných přínosech pro další rozvoj rekreace na Baťově kanále.
13. Druhým žalobním bodem žalobce namítá, že v rozhodnutí o povolení výjimky nestanovil krajský úřad dostatečně přesně a konkrétně způsob provádění kontroly plnění podmínek napadeného rozhodnutí. Není zřejmé, kdy, kde, co a jak má krajský úřad průběžně kontrolovat, takže si nelze učinit představu, zda kontroly provádět bude či nebude. Potřebné informace nelze získávat jen od biologického dozoru a až po provedení škodlivého zásahu. Žalovaný se námitkami žalobce ohledně nedostatečně stanovené přímé kontroly krajského úřadu v napadeném rozhodnutí přezkoumatelně nezabýval.
14. Konečně v rámci třetího žalobního bodu žalobce namítá, že mu žalovaný nedal možnost seznámit se a vyjádřit se k podkladu napadeného rozhodnutí, a to konkrétně k analýze označené jako Citlivostní analýza realizace projektu *Plavební okruh Veselí nad Moravou – Vnorovy* (dále jen „citlivostní analýza“), na kterou odkazuje žalovaný v napadeném rozhodnutí na str. 8 a která byla zřejmě doplněna až do odvolacího spisu.

Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve vyjádřeních ze dne 3. 1. 2024, 5. 2. a 19. 3. 2025 navrhl, aby soud žalobu zamítl. Setrval na závěru, že potřebný veřejný zájem i jeho převaha nad zájmem ochrany přírody

byl prokázán a zájem ochrany přírody bude dotčen jen marginálně. K případům, na které žalobce odkazoval, žalovaný poznamenává, že nejsou s daným záměrem srovnatelné ani rozsahem, ani co se vlivů na zájmy ochrany přírody týče. Záměr se bude realizovat v lokalitě, jež v minulosti byla v podstatě „brownfield“. Negativní vlivy záměru na zájmy ochrany přírody jsou v širším pohledu ve smyslu § 1 ZOPK dokonce pozitivní.

16. Dle žalovaného není třeba dokládat do spisu obecně známé skutečnosti či veřejně přístupné informace, jako jsou zákon č. 114/1992 Sb., části územně plánovací dokumentace, či stanoviska orgánů územního plánování, ani žádné doklady ohledně činnosti obecné prospěšné společnosti Bařův kanál. Požadavek zjišťovat pro každý dílčí záměr – přístav, přístaviště – nějaký jiný veřejný zájem než rozvoj zákonné vodní cesty, je umělá konstrukce a nepřipadný výklad zákona. Je obecně známo, že v Jihomoravském a Zlínském kraji probíhá rozvoj výstavby infrastruktury a plavby na Bařově kanále kontinuálně. Výstavba plavební cesty probíhá na hranici se Slovenskou republikou a součástí této stavby je dokonce přeložka biokoridoru, jejíž rozsah a vliv na životní prostředí jsou násobně větší, a přesto byla povolena. I tato skutečnost potvrzuje existenci a převahu veřejného zájmu na realizaci předmětného záměru.
17. Současná kapacita přístavu je nedostatečná. V minulosti již byl přístav jednou rozšířen na současnou kapacitu 33 + 2 kotvících lodí. Další provoz však ukazuje, že toto rozšíření bylo nedostatečné. Formalistický přístup žalobce dokládají závěry, které vyvozuje z počtu návštěvníků Bařova kanálu za jeden rok a srovnává je s počtem obyvatel České republiky. Vodní cesta se ale nebuduje pro 1 rok existence.
18. K namítanému porušení § 36 odst. 3 správního řádu, žalovaný uvádí, že rozhodoval bez tohoto dokumentu. V napadeném rozhodnutí je nadbytečně zmínil, ovšem závěry na tomto podkladu nepostavil. Žalobce tak nemohl být zkrácen na svých právech, opačný závěr by vedl k nemožnosti správních orgánů v čase rozhodovat, neboť by vždy bylo ze strany spolků možné se vyjadřovat a požadovat seznámení s vyjádřeními navzájem. Citlivostní analýza jen *ex post* potvrdila správnost úvah krajského úřadu a žalovaného.

Vyjádření žadatele - Ředitelství vodních cest

19. Žadatel v podáních ze dne 18. 6. a 6. 11. 2025 vyjádřil nesouhlas s žalobou, neboť je přesvědčen, že předložil veškeré zákonem požadované podklady a prokázal splnění podmínek pro vydání výjimky, včetně existence převažujícího veřejného zájmu na provedení záměru.
20. Pojem veřejný zájem je nutné vykládat v širším kontextu, nikoliv jen kvantitativním kritériem počtu dotčených osob. V projednávané věci je naplněn, jelikož je součástí sledované dopravně významné využívané vodní cesty vymezené zákonem č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské vodní plavbě. Bařův kanál je spojen s památkami Velké Moravy, realizace záměru přispěje k rozvoji podnikání a zvýšení zaměstnanosti a ekonomickému rozvoji dané oblasti. Záměr přispívá k dopravní obslužnosti regionu, je v souladu s platnou územně plánovací dokumentací a veřejný zájem dokládá i existence obecně prospěšné společnosti Bařův kanál, existence žadatele a mezinárodní spolupráce se Slovenskou republikou na rozšíření Bařova kanálu. Dále podrobně popsal jednotlivé shora uvedené aspekty naplňující veřejný zájem, které podávají konkrétní důvody jeho naplnění. Města Veselí nad Moravou jednoznačně vyjadřuje podporu záměru, a to právě s ohledem a stávající nedostatečnou kapacitou přístavu a rozvoj celého regionu. Obdobně se vyjádřili i Ministerstvo dopravy,

Státní plavební správa, obecně prospěšná společnost Bařův kanál a náměstek hejtmana Jihomoravského kraje.

21. Správní orgány identifikovaly protichůdné zájmy. Na jedné straně stojí veřejný zájem na realizaci záměru, na straně druhé pak zájem na ochraně přírody a krajiny. Při posuzování takového střetu je nezbytné zohlednit nejen samotnou přítomnost chráněných druhů rostlin a živočichů v dotčeném území, ale rovněž konkrétní míru zásahu do jejich stanovišť, rozsah ovlivnění jejich životních podmínek, a v neposlední řadě i reálnou míru ohrožení těchto populací. Ze závěrů zjišťovacího řízení provedeného v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí vyplývá, že posuzovaný záměr nemůže mít významný vliv na životní prostředí ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Dalším podkladem je hodnocení vlivu záměru na zájmy ochrany přírody a krajiny vypracované autorizovanou osobou pro účely biologického hodnocení, ze kterých vyplynulo zcela marginální dotčení zájmů ochrany přírody a krajiny, přičemž pro minimalizaci negativních vlivů byla navržena odpovídající opatření. Jedná o území již dříve ovlivněné lidskou činností, přičemž předmětem záměru je „pouze“ zvýšení kapacity stávajícího přístavu Veselí nad Moravou a vybudování přístupové komunikace.
22. Správní orgány se také zabývaly existencí jiných uspokojivých řešení, přičemž shledaly, že není známa jiná uspokojivá varianta k záměru, která by vyřešila kapacitní problém přístaviště, a u níž by zároveň bylo možné očekávat vyloučení dopadů na zájmy ochrany přírody. Žalovaný zdůrazňuje, že v předmětné fázi řízení již pro zkoumání jiných variant není prostor.
23. Ke zprávě NKÚ žadatel uvedl, že se týkala využívání peněžních prostředků státu a Evropské unie určené na podporu rekreační plavby, nikoliv otázky existence veřejného zájmu nezbytného pro získání výjimky dle § 56 ZOPK. Její závěry na záměr nedopadají a navíc jsou již neaktuální, což osvědčily i správní orgány. Závěry mohou být podkladem k debatě o efektivnosti či účelnosti podpory rekreační plavby, avšak nemohou být rozhodujícím pro určení, zda je ten či onen konkrétní záměr ve veřejném zájmu, ve smyslu získání výjimky podle § 56 ZOPK. Taktéž je zcela nepochybné, že pojem veřejný zájem nelze redukovat na prosté porovnání nákladů a výnosů, tedy efektivnost v úzkém slova smyslu.
24. Při stanovování podmínek kontroly plnění výjimek podle § 56 odst. 7 ZOPK je nutné vzít v úvahu zejména marginální dotčení zájmů chráněných ZOPK při realizaci záměru, přičemž kontroly prováděné prostřednictvím biodozoru jsou v předmětné situaci zcela dostačující. Konečně žadatel zdůraznil, že k provedení záměru bylo vydáno rozhodnutí o schválení stavebního záměru k provedení stavby. V této souvislosti tedy poukazuje na princip dobré víry ve správnost aktů veřejné moci a princip právní jistoty.

Vyjádření města Veselí nad Moravou

25. Město Veselí nad Moravou zdůraznilo, že při úvahách o veřejném zájmu je nutné posuzovat také zájem města a jeho obyvatel, resp. celého regionu na dalším rozvoji dotčeného území. Realizace záměru je v souladu se schválenou a platnou strategií rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro rok 2021-2027, v rámci kterého je vodní cesta Bařův Kanál jedním z nejvýznamnějších turistických cílů v kraji. Aktuální stav přístaviště neodpovídá rostoucím potřebám uživatelů, nedostupnost servisních služeb má dopady na samotnou bezpečnost plavby i pohodu a pocit komfortu důležitý pro turisty přijíždějící za rekreací. Region byl Ministerstvem pro místní rozvoj zařazen mezi regiony, které je nutné podporovat, dlouhodobě stabilizovat a snížit socioekonomické rozdíly. Rozvoj infrastruktury Bařova

kanálu přinese rozvoj turismu, podnikání i zvýšení zaměstnanosti, což představuje cestu ekonomické transformace místní ekonomiky. Záměr je v souladu s územně plánovací dokumentací, přičemž jeho realizace byla navržena s respektem k požadavkům ochrany území.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného a žadatele

26. Žalobce v reakci na vyjádření žalovaného opětovně velmi podrobně shrnul dosavadní průběh řízení, uvedl a citoval značnou řadu soudních rozhodnutí, o které opírá své závěry, odkazuje na jednotlivé případy. Zmínky o záměru ve strategických politických dokumentech nedokládají veřejný zájem na jeho provedení. Soulad záměru s územním plánem, v němž je veden jako veřejně prospěšná stavba, je pro doložení veřejného zájmu nedostatečný, neboť jde jen o jeden z povinných předpokladů výstavby záměru. Existence instituce Bařův kanál, o. p. s., stejně jako žadatele žádný veřejný zájem nedokládá. Rozvoj turismu, nárůst zájmu o turistické cíle, zlepšení zaměstnanosti i ekonomický rozvoj regionu není doložen žádnými konkrétními a ověřitelnými fakty, na což poukazuje i zpráva NKÚ. Pokud nebyl prokázán veřejný zájem na provedení záměru, nemůže ani převažovat nad zákonným veřejným zájmem ochrany dotčených cenných druhů a rodů živočichů.
27. Žalobce poukázal na nedostatečnost prováděných kontrol prostřednictvím biologického dozoru, přičemž shrnuje, že biologický dozor aktuálně porušuje podmínky stanovené v napadeném rozhodnutí. Krajský úřad v době, kdy v rámci realizace 1. etapy záměru probíhaly škodlivé zásahy, neměl žádné informace o situaci na staveništi a neprovedl žádnou vlastní kontrolu.

Vyjádření žalovaného

28. Žalovaný zdůraznil, že pro dosažení žádoucí úrovně infrastruktury Bařova kanálu je nutné zbudovat síť většinou nyní neexistujících ochranných přístavů. Tento veřejný zájem (žádoucí úroveň infrastruktury vodní cesty) se manifestuje již téměř 30 let postupným zlepšováním úrovně infrastruktury a předmětný záměr je součástí naplňování tohoto veřejného zájmu. Žalobce ovšem tuto skutečnost odmítá akceptovat. Stejně tak nelze akceptovat žalobcův závěr, že existence obecně prospěšné společnosti Bařův kanál je irelevantní. Záměr sám o sobě veřejný zájem nijak nenese. Teprve až veřejnost nějakým způsobem zájem na realizaci záměru projeví, lze hovořit o veřejném zájmu. V daném případě založení o.p.s. Bařův kanál dokládá existenci veřejného zájmu na rozvoji této vodní cesty.
29. Žalovaný k posuzované věci zaslal dne 25. 11. 2025 další vyjádření, ve kterém opětovně zdůvodňuje prokázání veřejného zájmu, popisuje území původního „brownfieldu“ a dokládá protokol o kontrole České inspekce životního prostředí na místě.

Druhá replika žalobce

30. Žalobce opětovně poukazuje na nedostatečné stanovení a provádění kontrol, které musí provádět orgán ochrany přírody sám, ne prostřednictvím soukromé odborné osoby najaté investorem. Odůvodnění marginálnosti existencí bývalého brownfieldu je podle žalobce irelevantní. Je nepodstatné, zda se dotčené cenné druhy živočichů nacházejí v „čistě“ přírodním prostředí, v částečně urbanizovaném nebo ve zcela urbanizovaném, neboť podstatné je, že jde o jejich biotopy s potravní nabídkou a úkryty. Dotčené území bylo původně přirozeným slepým ramenem řeky Moravy s minimálními lidskými zásahy, které bylo postupně obestavěno. Není zřejmé, že by mělo jít o bývalý brownfield.

Vyjádření Vinařství Veselí nad Moravou s.r.o. a Vinařství Property s.r.o.

31. Do řízení se jako osoby zúčastněné na řízení přihlásili též Vinařství Veselí nad Moravou s.r.o. a Vinařství Property s.r.o. (společně též jen jako „vinařství“). Ti jsou vlastníky pozemků a staveb v těsné blízkosti záměru, konkrétně jde o objekt ubytování s wellness, který byl zkolaudován v roce 2024, a plánovaný objekt vinařství, jehož výstavba by měla bezprostředně navazovat na výstavbu záměru. Zpoždění realizace záměru podle obou zúčastněných osob negativně ovlivní výstavbu a provoz vinařství a ubytování.
32. Podle názoru vinařství byl veřejný zájem na realizaci záměru jednoznačně prokázán zakotvením této dopravně významné vodní cesty v zákoně o vnitrozemské plavbě; souladem s územně plánovací dokumentací, ve které je veden jako veřejně prospěšná stavba; podporou ze strany veřejných subjektů na regionální i národní úrovni (města Veselí nad Moravou, Ministerstva dopravy, Státní plavební správy, Jihomoravského kraje, obecně prospěšné společnosti Bařův kanál, o.p.s., přeshraniční spoluprací se Slovenskou republikou. Záměr přispívá nejen k rozvoji dopravní infrastruktury, ale i podnikání, zaměstnanosti a celkovému rozvoji regionu. Vinařství se plně ztotožňuje se závěry správních orgánů, které dostatečně posoudily existenci veřejného zájmu, jeho převahu nad zájmem ochrany přírody a krajiny i neexistenci jiného uspokojivého řešení. Způsob kontrol je v prvoinstančním i napadeném rozhodnutí stanoven dostatečně.

Vyjádření žadatele

33. Žadatel podáním ze dne 6. 11. 2025 sdělil, že dne 3. 6. 2025 zahájila Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) v místě záměru kontrolu podle § 80 ZOPK zaměřenou na dodržování příslušných ustanovení ZOPK v souvislosti s realizací záměru (dále jen „kontrola“). V souvislosti s prováděnou kontrolou ČIŽP oslovila Agenturu ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK“) se žádostí o zpracování odborného posouzení, které by vyhodnotilo míru dopadu stavební činnosti na přítomné zvláště chráněné druhy a jejich biotop při dokončování 1. etapy stavebních prací na přístavišti. AOPK uzavřela, že stavební práce nezpůsobily úhyn chráněných druhů, neboť stavební činnost je prováděna s ohledem na ochranu zvláště chráněných živočichů s využitím preventivních opatření. Stejně tak dle AOPK nedošlo ke změně obecně nebo zvláště chráněných částí přírody. ČIŽP došla k závěru, že žadatel neporušil ZOPK, což je další skutečnost podporující argumentaci, že realizace záměru nevyvolá nepřiměřený zásah do zájmů ochrany zvláště chráněných druhů.

Podmínky řízení a rozsah soudního přezkumu

34. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde o žalobu věcně projednatelnou.
35. Soud projednal věc přednostně jednak z důvodu společenského významu záměru a s ohledem na skutečnost, že usnesením ze dne 6. 5. 2025, č. j. 30 A 81/2024-188, na návrh žalobce přiznal žalobě odkladný účinek. Přednostní projednání má za cíl omezit vznik nákladů spojených s pozastavením již zahájené stavby. Přednostně byla projednána i související věc sp. zn. 30 A 26/2025.
36. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). dokazování soud neprováděl. Vady, k nimž by měl přihlídnout i bez námítky, soud neshledal.

37. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobce se k výzvě soudu, zda trvá na nařízení jednání, nevyjádřil. Soud má proto za to, že s projednáním a rozhodnutím věci bez jednání souhlasí. Žalovaný vyjádřil souhlas s rozhodnutím věci bez jednání ve vyjádření ze dne 3. 1. 2023. Současně soud v řízení postupoval podle § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s., podle něhož lze napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení bez jednání.
38. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a postupoval podle § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s., podle něhož lze napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení i bez jednání.

Postup soudu v řízení

39. Žalobce Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu a žalobce VODA Z TETČIC z.s. podali dne 23. 12. 2024 a dne 26. 12. 2024 proti napadenému rozhodnutí dvě samostatné žaloby vedené pod sp. zn. 30 A 81/2024 a sp. zn. 30 A 82/2024. Následně rozhodl soud podle ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s. o spojení obou žalob ke společnému projednání v řízení vedeném pod sp. zn. 30 A 81/2024. Žalobce VODA Z TETČIC z.s. poté ale vzal podanou žalobu zpět, a proto soud v souladu s § 47 písm. a) s. ř. s. řízení o jím podané žalobě zastavil.
40. Soud na tomto místě také poznamenává, že žalobci celkem dvakrát navrhli přiznání odkladného účinku žalobě. První návrh podaný spolkem VODA Z TETČIC soud usnesením ze dne 22. 1. 2025, čj. 30 A 81/2024-75, zamítnul. Na základě druhého návrhu podaného žalobcem soud odkladný účinek žalobě přiznal, a to usnesením ze dne 6. 5. 2025, čj. 30 A 81/2024-188. Rozhodnutím ze dne 29. 7. 2025, čj. 30 A 81/2024-277, soud zamítnul návrh žadatele na zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku žalobě. Usnesením ze dne 15. 1. 2026, čj. 30 A 81/2024-386, soud zamítl i návrh obou vinařství na zrušení usnesení o přiznání odkladného účinku. V odůvodnění uvedených rozhodnutí soud již vypořádal některé námitky a reakce žalovaného či osob zúčastněných na řízení, zejména otázku aktivní legitimace žalobce, povahu rozhodnutí o povolení výjimky. Na tyto části usnesení tedy soud pro stručnost pouze odkazuje.

Posouzení věci

41. Žalobce na různých místech žaloby namítá, že se žalovaný nevypořádal s jeho námitkami, nezabýval se posouzením některých skutkových okolností nebo že rozhodnutí je nedostatečně odůvodněné a nepřezkoumatelné. Soud tedy zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost představuje jednu z nejzávažnějších vad, kterou může být správní rozhodnutí zatíženo. Aby totiž bylo rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z jeho odůvodnění zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jak uvážil o podstatných skutečnostech, jak posoudil věc po právní stránce, jak se vypořádal s uplatněnými námitkami a jak vlastně o věci rozhodl. Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů je objektivní překážkou, která znemožňuje věcný přezkum napadeného rozhodnutí, neboť nelze zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno.
42. Nepřezkoumatelnost pro nedostatečné odůvodnění může vyvstat např. tehdy, opřel-li správní orgán rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz obdobně k rozhodovací činnosti správních soudů např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat s některou z podstatných námitek účastníků (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 6. 2007, čj. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74). Nepřezkoumatelnost však musí být

vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro skutečnou nemožnost zjistit samotný obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. např. usnesení NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztahovat jej i na situace, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty uplatněné námitky. Povinnost orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit totiž nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každé dílčí tvrzení nebo argument. Proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány klíčové námitky účastníka řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2009, čj. 9 Afs 70/2008-13), případně se lze spokojit, za podmínek tomu přiměřeného kontextu, i s odpovědí implicitní, což připouští i Ústavní soud (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09). O nepřezkoumatelnost nejde ani tehdy, pokud je námitka, kterou správní orgán pominul, pro posouzení věci zjevně irelevantní (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2020, č. j. 1 Afs 68/2020-31).

43. V této souvislosti soud také připomíná, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba v rámci soudního přezkumu nahlížet jako na jeden celek, tedy že se rozhodnutí mohou vzájemně argumentačně doplňovat v obou směrech (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 7. 2008, č. j. 2 As 20/2008-73, a ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Mezery v odůvodnění rozhodnutí o odvolání, které by jinak způsobovaly jeho nepřezkoumatelnost, proto mohou zaplnit argumenty obsažené již v rozhodnutí prvního stupně a naopak. Soud konečně zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy žalobce o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která brání přezkoumání napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24).
44. V projednávané věci soud neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo jako celek nepřezkoumatelné (až na dílčí nedostatky viz níže). Žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně vyjádřil, proč má za to, že byly naplněny zákonné podmínky pro povolení výjimky z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Zabýval se klíčovými odvolacími námitkami, zdůvodnil své úvahy a předložil konkrétní ucelenou argumentaci oponující námitkám žalobce. Jak již soud výše naznačil, není na závadu, že se žalovaný zabýval pouze klíčovými žalobcovými námitkami, resp. jejich podstatou a nevyjádřil se ke všem myslitelným aspektům a tvrzením, které žalobce stále dokola opakoval v podaném odvolání. Z napadeného rozhodnutí je i tak seznatelné, z jakých podkladů žalovaný vycházel, jaké skutkové okolnosti považuje za rozhodné pro posouzení věci a jak věc posoudil po právní stránce. O tom, že napadené nepřezkoumatelné není svědčí i skutečnost, že žalobce přednesl širokou argumentaci, kterou závěry žalovaného zpochybňuje. A ačkoliv často namítá, že je rozhodnutí nepřezkoumatelné, ve skutečně brojí proti napadenému rozhodnutí i věcnými námitkami.
45. Až na nevypořádání dílčích námitek, k nimž se soud vyjádří níže, tak nic nebrání soudu, aby zákonnost napadeného rozhodnutí meritorně přezkoumal. Závěr o přezkoumatelnosti napadeného nicméně nelze zaměňovat s posouzením důvodnosti žaloby, které je předmětem meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí.

Podmínky povolení výjimky (veřejný zájem)

46. Jádrem sporu je především naplnění podmínek pro povolení výjimky dle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Podle odstavce prvního platí, že *výjimky ze zákazů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.*
47. Dle § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK lze výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů povolit *v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.*
48. Z dikce § 56 odst. 1 ZOPK plynou čtyři podmínky, na jejichž základě lze výjimku z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů udělit. Je třeba posoudit 1) existenci jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, 2) převahu takto určeného jiného veřejného zájmu nad zájmem na ochranu přírody, 3) neexistenci jiného uspokojivého řešení, a konečně 4), že provozované činnosti neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu ohroženého druhu z hlediska jeho ochrany (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251).
49. Citované ustanovení přitom rozlišuje mezi druhy chráněnými českým vnitrostátním právem a druhy, které jsou předmětem ochrany podle unijního práva. Zatímco u běžných druhů postačuje k povolení výjimky existence jiného veřejného zájmu, který převažuje nad zájmem ochrany přírody, u druhů chráněných unijním právem jsou podmínky přísnější a kumulativně stanovené přímo zákonem, což je důsledkem transpozice unijních směrnic (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2025, čj. 41 A 35/2023-80). U unijních zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z taxativních důvodů v § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Uvedená distinkce se nicméně částečně stírá již tím, že naplnění třetí a čtvrté podmínky je třeba do určité míry sledovat i při vyvažování významu konfliktních zájmů podle podmínky druhé (tj. podle principů proporcionality), v jejímž rámci se hodnotí i intenzita (míra škodlivosti) zásahu do ochrany zvláště chráněných druhů a potřeba zvažovaného zásahu, tzn. že je třeba zohlednit i v možné alternativy zasahující do zájmů ochrany přírody v menším rozsahu nebo intenzitě.
50. Na udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny není právní nárok (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 7 A 139/2001-67, č. 379/2004 Sb. NSS, ze dne 12. 11. 2015, čj. 10 As 2/2015-251, ze dne 3. 5. 2022, čj. 1 As 347/2021-91). Udělení nebo neudělení výjimky je věcí správního uvážení orgánu ochrany přírody na základě posouzení kritérií stanovených zákonem. Správní orgán rozhodující o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny má poměrně značný prostor pro svoji úvahu o splnění podmínek podle citovaného ustanovení, které v sobě obsahuje kombinaci neurčitých právních pojmů a správního uvážení. Neurčitý právní pojem, zde vyjádřený jako „*jiný veřejný zájem*“ (§ 56 odst. 1), přitom nelze dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na posouzení každého jednotlivého případu, byť zákon o ochraně přírody a krajiny zavádí určitou obecnou kategorizaci zájmů, pro které lze výjimku ze zákazu u zvláště chráněných živočichů a rostlin udělit (§ 56 odst. 2). Pouze v případě, že správní orgán shledá

existenci veřejného zájmu, lze posoudit, zda tento zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody a zda jsou splněny i další podmínky v podobě neexistence jiného uspokojivého řešení a udržení populace daného druhu v příznivém stavu z hlediska ochrany.

51. Dále je třeba zdůraznit, že důkazní břemeno k prokázání naplnění všech (včetně přísnějších unijních) podmínek nese výhradně žadatel, který musí předložit přesvědčivé podklady (rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2012, čj. 9 As 30/2012-88). Jak také NSS opakovaně uvedl ve svých rozhodnutích (např. rozsudek ze dne 27. 10. 2011, čj. 6 As 17/2011-232), posouzení shora uvedených podmínek je věcí volného hodnocení důkazů, resp. podkladů pro rozhodnutí podle § 50 odst. 4 správního řádu. Je tedy třeba zkoumat, zda žalobou napadené rozhodnutí obsahuje úvahu, na základě které správní orgán dospěl k závěru o nepovolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a zda taková úvaha neodporuje obsahu spisu, skutkovým zjištěním a zásadám logického myšlení nebo není-li jinak vadná.
52. Soud se tedy zaměřil na posouzení úvah orgánů ochrany přírody obou stupňů zachycených v odůvodnění obou rozhodnutí, neboť soudní přezkum správních rozhodnutí je založen na kasačním principu. To znamená, že soud ve správním soudnictví je oprávněn napadené rozhodnutí pouze zrušit a zavázat správní orgán svým právním názorem, nikoli nahradit toto rozhodnutí, resp. domýšlet, dotvářet a zdůvodňovat úvahy správního orgánu. Třebaže soud do určité míry uvažoval i o tom, zda by nebylo možné z obsahu správního spisu a podání účastníků a osob zúčastněných na řízení do určité míry *rekonstruovat* skutková zjištění a jejich právní posouzení potřebné pro odůvodnění udělené výjimky, dospěl nakonec k závěru, že to není možné, neboť by tím vykročil z mezí své přezkumné pravomoci. Správní orgány musí samy dostát povinnosti shromáždit relevantní podklady pro vlastní skutkové závěry a rozhodnutí dostatečně odůvodnit. Nedostatek podkladů rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen rozsáhlým dokazováním, případně podrobnějším vysvětlením skutkových okolností a jejich právním rozбором až v řízení o žalobě brojící proti napadenému rozhodnutí. To platí tím spíše v řízeních, kdy je předmětem soudního přezkumu rozhodnutí, jehož předmětem je výklad neurčitých právních pojmů nebo aplikace správního uvážení.
53. Jelikož podstatou posuzované věci bylo hodnocení a poměřování veřejných zájmů týkajících se rozvoje Baťova kanálu na straně jedné a veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny na straně druhé, je třeba se primárně zaměřit na otázku, zda byl v případě realizace záměru naplněn pojem veřejného zájmu a pokud ano, zda převážil nad veřejným zájmem ochrany přírody a krajiny.
54. Krajský úřad v prvostupňovém rozhodnutí dovozoval veřejný zájem na realizaci záměru zejména z toho, že díky celkovému rozvoji, splavňování, rekonstrukci plavebních zařízení a budování související infrastruktury na Baťově kanále dojde k vybudování významné vodní cesty, napojení na Slovensko a posílení mezinárodní spolupráce, dojde k celkovému rozvoji regionu, zejména zaměstnanosti a turistického ruchu. Tím jsou dle jeho názoru naplněny společenské a ekonomické přínosy stavby a veřejný zájem podle § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK. Veřejný zájem je dle KÚ deklarován zakotvením Baťova kanálu jako dopravně významné cesty v zákoně č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, souladem záměru s územně plánovací dokumentací města Veselí nad Moravou, ve které je záměr zakotven jako veřejně prospěšná stavba a okolnostmi obecně známými – historickým vývojem a dlouholetým budováním a rekonstruováním Baťova kanálu.

55. Proti takto vymezenému veřejnému zájmu brojil žalobce v odvolání. Namítal, že soulad záměru s územním plánem nevytváří veřejný zájem na jeho výstavbě, ve správním spise chybí konkrétní podklady dokládající naplnění veřejného zájmu a vlivu jeho realizace na růst zaměstnanosti, cestovního ruchu, rozvoje regionu, o jejich možném zlepšení v důsledku realizace záměru. Veřejný zájem nepotvrzuje ani koncepce vodní dopravy 2016-2023 nebo jeho soulad s koncepčními dokumenty. Veškerou svoji argumentaci žalobce podporuje soudními či správními rozhodnutími.
56. Na tyto námitky reagoval žalovaný aprobační prvoinstančního odůvodnění existence veřejného zájmu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí aproboval závěr krajského úřadu o naplnění veřejného zájmu i existenci a cíli obecně prospěšné společnosti Bařův kanál a žadatele (Ředitelstvím vodních cest ČR) a přeshraniční spoluprací Slovenské a České republiky. Dle žalovaného jsou skutečnosti uvedené v žádosti a prvostupňovém rozhodnutí (žádost obsahovala argumentaci, že záměr splňuje cíle Dopravní politiky ČR pro období 2014 - 2020, Dopravní sektorové strategie 2017, Koncepce vodní dopravy pro období 2016 – 2023, a naplňuje zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon) zcela dostačující pro závěr o existenci veřejného zájmu na realizaci záměru, další požadavky žalobce považuje za formalistické či nereálné.
57. Jak již bylo uvedeno, povinnost orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každé tvrzení. Nicméně v projednávané věci musí soud souhlasit se žalobcem, že správní orgány odůvodnily existenci veřejného zájmu jen obecnými deklaracemi a povrchně. Jejich závěr o existenci jiného veřejného zájmu a jeho převaze nad zájmem ochrany zvláště chráněných druhů není podložený relevantními podklady ve správním spisu. Žalobce přitom již v odvolání výslovně odkázal na rozsudky NSS, dle kterých nelze soulad záměru s územně-plánovací dokumentací považovat za důvod prokazující existenci veřejného zájmu, jeho existenci nelze potvrdit výhradně jen koncepčními strategiemi či naplňováním zákona. Odkazy žalobce doplnil také konkrétní argumentací ve vztahu k této věci. Na námitky však reagoval žalovaný jen holým konstatováním opaku a odkazem na úmysl zákonodárce.
58. Je třeba zdůraznit, že i judikatura NSS uznává, že „nelze z úvah o veřejném zájmu vyloučit politickou vůli“, „existence či intenzita veřejného zájmu je mnohdy otázkou právě navýsost politickou, kterou nelze od „politiky“ zcela oddělit,“ a „i veřejný zájem na ochraně přírody je koneckonců ve své zákonné podobě výrazem politické vůle demokraticky zvoleného zákonodárce reprezentujícího veřejnost.“ (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2014, čj. 5 As 10/2013-38). Nelze tedy souhlasit s žalobcem v tom, že dané dokumenty jsou pro posouzení věci zcela irrelevantní a vůbec nic nedokládají. Žalobce hodnotí uvedené dokumenty izolovaně, zcela však opomíjí, že v souhrnu vyjadřují jasnou politickou podporu pro rozvoj Bařova kanálu a rekreační vodní dopravy. Před takovou podporou, byť ji lze vidět jen jako deklaraci, nelze jednoduše zavírat oči. I politické záměry demokraticky zvolených orgánů a samospráv hrají při formulaci veřejného zájmu svou neopomenutelnou roli a je třeba je zohlednit.
59. Na druhou stranu, ale rovněž platí, že mezi výsledky politické činnosti a pojem veřejného zájmu nelze bez dalšího klást rovnítko. Strategické politické dokumenty obsahují zpravidla cíle a záměry, kterých hodlá stát dosáhnout v určité oblasti, a zpravidla tak odpovídají na potřeby veřejnosti, které je třeba naplnit. V tomto ohledu plní roli identifikace veřejného zájmu. Smyslem a účelem těchto dokumentů ale již není detailní vyvažování a porovnání s ostatními veřejnými či soukromými zájmy. Navíc nelze ani vyloučit to, že strategický

politický dokument se za určitých okolností může proměnit spíše v prostředek prosazení kolektivního zájmu určité skupiny nebo dokonce jen soukromého zájmu jednotlivce na úkor většiny. Proto nelze obsah a cíle strategických dokumentů přeceňovat a bezpodmínečně přebírat. Vždy je třeba ověřit, zda se politicky deklarovaný veřejný zájem projevuje a naplňuje i v případě konkrétního plánovaného záměru, pro jehož realizaci má být vydána výjimka podle § 56 ZOPK, a zejména jaká je jeho intenzita v porovnání se zájmem ochrany životního prostředí, resp. ochrany zvláště chráněných druhů.

60. Úvahy o existenci veřejného zájmu se musí přenést z obecné strategické úrovně na úroveň posouzení konkrétního záměru. Orgány ochrany přírody proto musí při hodnocení veřejného zájmu pro udělení výjimky podle § 56 ZOPK shromáždit podklady a informace, které se týkají daného konkrétního záměru, a jasně vysvětlit, zda a jak se daný veřejný zájem projevuje a uskutečňuje a v návaznosti na to odůvodnit, zda jeho intenzita převažuje nad veřejným zájmem ochrany přírody. V tomto konkrétním případě orgány ochrany přírody těmto požadavkům dle soudu nedostály, neboť
61. Žadatel v žádosti i správní orgány ve svých rozhodnutích odůvodňují existenci veřejného zájmu na realizaci záměru z velké části politickými a strategickými dokumenty. Odkazují na zařazení vodního toku Moravy od ústí vodního toku Bečvy po soutok s vodním tokem Dyje, včetně průplavu Otrokovice – Rohatec (Baťův kanál) mezi dopravně významné vodní cesty v zákoně č. 114/1995 Sb., skutečnost, že jeho investorem je žadatel, tedy státní podnik zřízený za účelem rozvoje vodních cest, a dále na existenci obecně prospěšné společnosti Baťův kanál o.p.s. Dále poukazují na strategické dokumenty, jejichž cílem je rozvoj a podpora rekreační plavby po Baťově kanálu (Dopravní sektorová strategie, Aktualizace 2017, Dopravní politika České republiky pro období 2014 – 2020 schválená usnesením vlády č. 449/2013, i pro období 2021 – 2027 schválená usnesením vlády č. 259/2021) a na mezinárodní spolupráci se Slovenskou republikou týkající se rozvoje Baťova kanálu. Stejně tak poukazují na skutečnost, že je záměr vymezen v územním plánu Veselí nad Moravou a že územní plán jej označil za veřejně prospěšnou stavbu.
62. Soud rozumí argumentaci správních orgánů, že všechny uvedené strategické, politické a plánovací dokumenty ukazují jasně na podporu rozvoje zařízení na Baťově kanálu s cílem podpořit rozvoj plavební cesty a tím i souvisejícího cestovního ruchu. Nicméně jde o obecný rámec podpory a deklarace podpory pro rozvoj Baťova kanálu a všechny shora uvedené dokumenty a skutečnosti mají jen velmi malou vypovídací schopnost o existenci a zejména intenzitě veřejného zájmu na provedení daného konkrétního záměru (rozšíření přístavu ve Veselí nad Moravou a související komunikace). Tyto materiály jsou strategickými dokumenty, které určují rámec pro sektor dopravy v České republice. Uvádají, co musí, chce a může stát učinit v oblasti dopravy, zahrnují mezinárodní závazky, priority v bezpečnosti, udržitelném rozvoji, ekonomice i ochraně životního prostředí. Konkretizují rozvoj a financování dopravní infrastruktury, harmonogramy projektů.
63. Veřejný zájem však musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétně řešenému záměru. Žádné konkrétní závěry z podkladů, ze kterých správní orgány vycházely ve vazbě na záměr v rozhodnutích dostatečně zdůvodněny nejsou, a to ani ve vazbě na velmi konkrétní námitky žalobce. Soud proto souhlasí s žalobcem, že shora uvedené skutečnosti a dokumenty ani ve svém souhrnu dostatečně nedokládají veřejný zájem na provedení dotčeného záměru a jeho intenzitu v porovnání s intenzitou dotčení chráněných druhů živočichů.

64. V obecné rovině nemá soud pochybnost o tom, že rozšiřování infrastruktury vodní dopravy určené zejména pro rekreační účely zvyšuje turistickou atraktivitu dané lokality. Vyšší atraktivita pak může přilákat vyšší počty návštěvníků, což se následně odrazí ve zvýšení ekonomické aktivity, což zase přinese vyšší příjmy z turistiky, vyšší daňové výnosy a rozšíří nabídku zaměstnání pro místní. Taková úvaha je logická a podle názoru soudu není třeba tyto potenciální dopady precizně dokazovat a prokazovat exaktními a detailními ekonomickými analýzami. To platí zvláště v případě, jako je tento, kdy zásah do základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů má spíše nižší intenzitu a jeho důsledky nejsou nikterak kritické (viz obsah Biologického hodnocení).
65. K tomu aby však bylo možné takovou úvahu přijmout i v tomto případě, chybí jakékoliv podklady, které by zároveň svědčily alespoň v základní rovině o tom, že rozšíření přístavu na takřka dvojnásobnou kapacitu je v daném konkrétním případě potřebné a nezbytné. Shromážděné podklady totiž neposkytují odpověď ani na tak základní otázku jako je potřeba a nezbytnost rozšíření přístavu a vystavění nové přístupové komunikace. Opravdu je současná kapacita natolik nedostačující, že již nevyhoví poptávce? Kolik lodí (návštěvníků) přístav využívá? Jaká je jeho vytíženost v jednotlivých ročních obdobích? A jaká je predikce jeho využití v nejbližších letech? Ovlivní obsazenost přístavu ve Veselí nad Moravou vybudování nových přístavů v Uherském Hradišti a Hodoníně a jakým způsobem? Kde se nachází nejbližší obdobná zařízení (chráněné přístavy) a mohou či nikoliv hrát roli alternativního kotviště? Jaká je aktuální dostupnost a kapacita stávajícího servisního centra v přístavu ve Veselí, pokud žadatel tvrdí, že je nedostatečná? Takové a obdobné údaje jsou nezbytným předpokladem pro konkrétní posouzení potřeby záměru, přičemž ale nejde o skutečnosti a okolnosti obecně známé, které by nebylo třeba dokazovat.
66. Přitom žadatel je státní organizací státu, která byla zřízena k zabezpečení přípravy a realizace výstavby a modernizace dopravně významných využívaných vodních cest a dalších staveb nutných pro provoz na vodních cestách a rovněž provozuje veřejné přístavy. Účelem jeho existence je mj. *výstavba, modernizace, opravy, údržba nebo správa včetně poskytování služeb veřejných přístavů, přístavišť, překladišť, vývazišť, kotvišť, servisních center, speciálních plavidel a dalšího majetku státu tvořící součásti dopravně významných vnitrozemských vodních cest* (viz zřizovací listina dostupná na <https://www.rvc.gov.cz/>). Dalo by se tedy logicky předpokládat, že podobnými informacemi v rámci své činnosti musí disponovat. V podané žádosti a jejích přílohách ani v dalších podkladech ve správním spise však o takových konkrétních údajích není ani zmínka. Namísto toho se žadatel spolehl pouze na obecné deklarace o tom, že Bařův kanál a jeho rozvoj je součástí strategických rozvojových dokumentů státu, které se týkají vodních cest, že je zakotven v zákoně, je předmětem mezinárodní spolupráce, je jako veřejně prospěšná stavba deklarován v územně plánovací dokumentaci nebo že veřejný zájem na jeho realizaci dokládá již sama existence žalobce či o.p.s. Bařův kanál (apod.).
67. Ze skutečností tvrzených v průběhu správního řízení a ze shromážděných podkladů tedy nevyplývá nic konkrétního ve vztahu k potřebnosti daného záměru. Toliko potvrzují, že se orgány veřejné správy rozhodli záměr podporovat hodnotí ho jako veřejný zájem, což je ale potřeba i v tomto případě ověřit a konkretizovat ve vztahu k danému záměru rozšíření přístaviště. Institucionální podpora sama o sobě neznamená, že realizace záměru opravdu představuje veřejný zájem.
68. Teprve ve vyjádření k žalobě uvedl žalovaný, že provoz přístavu ve Veselí nad Moravou ukazuje, že i přes nedávné rozšíření je jeho kapacita nedostatečná. Tuto okolnost a údaje k ní

však měl tvrdit již v průběhu správního řízení a hlavně je také doložit. (V žádosti uvedl toliko to, že na Moravě a Baťově kanálu je *střednědobého a dlouhodobého stání kritický nedostatek*, avšak bez jakékoliv konkretizace a vztažení k lokalitě přístavu ve Veselí nad Moravou). Ani v řízení před soudem neposkytl žalovaný k tomuto tvrzení žádné důkazy či podklady, kterými by tvrzení o nedostatečné kapacitě doložil. Soud se tudíž tímto tvrzením nemohl blíže zabývat.

69. Soud souhlasí se žalovaným, že ne vždy je nutné vypracovat dalekosáhlé, hloubkové, časově i ekonomicky náročné analýzy s přesnými výpočty či predikcemi vývoje, obzvláště při zohlednění rozsahu záměru a intenzity zásahu do ochrany přírody a krajiny. Se snižující se měrou dotčení veřejného zájmu na ochraně zvláště chráněných druhů klesá význam jednoznačného doložení a kvantifikace předpokládaného příspěvku záměru k ochraně veřejných zájmů. Avšak nelze aprobovat jen obecná a ničím nepodložená tvrzení o pozitivních dopadech záměru. Úvaha správního orgánu musí být založena alespoň rámcově na konkrétních skutečnostech, u kterých lze alespoň předpokládat existenci proklamovaných cílů a že záměr k řešení existujícího problému přinejmenším přispěje. Intenzita a příčiny existujícího problému mohou být natolik evidentní a známé, že postačí namísto nákladných odborných studií vyjít např. z běžných listinných důkazů, jako jsou vyjádření dotčených orgánů, důvěryhodné mediální výstupy, další stavební záměry na posuzovaný záměr navazující, analýza dopadů fungování Baťova kanálu a přínosů z cestovního ruchu, strategie regionálního rozvoje, pokud obsahují konkrétní relevantní údaje vztahující se k záměru apod.
70. I v takovém případě je však povinností správních orgánů, obzvláště jsou-li konfrontovány s odpovídajícími námitkami, aby východiska pro svou skutkovou úvahu o prokázání veřejného zájmu, jemuž má ochrana zvláště chráněných druhů ustoupit, doložily relevantními podklady. V opačném případě nemá právní závěr o existenci *jiného veřejného zájmu* pro výstavbu záměru, resp. *důvodů sociálního a ekonomického charakteru* dostatečnou oporu ve zjištěném skutkovém stavu, a to i přesto, že počet dotčených zvláště chráněných druhů není vysoký a intenzita tohoto dotčení je spíše nízká (nikoliv však nulová). Žádnou bližší konkretizaci a odůvodnění tvrzených přínosů záměru pro naplnění ekonomických a sociálních cílů napadené rozhodnutí, potažmo rozhodnutí prvoinstanční neobsahuje. Spíše popisuje „obecně známé skutečnosti“ o potřebě rozvoje Baťova kanálu.
71. Soud v této souvislosti jen připomíná, že vyjádření či analýzy doložené až v rámci soudního řízení, nemůže zohlednit a odůvodnit jimi namísto správního orgánu existenci veřejného zájmu (*důvodů sociálního a ekonomického charakteru*), potažmo oprávněnost povolení výjimky ze zásahu do ochrany chráněných živočichů.
72. Soud proto uzavírá, že závěr o existenci *jiného veřejného zájmu* na provedení záměru, resp. *důvodů sociálního a ekonomického charakteru*, správní orgány nepodložily konkrétními a relevantními podklady a důvody, které by svědčily o skutečné existenci veřejného zájmu na provedení záměru. Napadené rozhodnutí se tak opírá o nedostatečně zjištěný skutkový stav. Proto soud shledal námitky týkající se existence veřejného zájmu jako důvodné.
73. S ohledem na nedostatek podkladů prokazujících závěr o existence veřejného zájmu nemohl soud přezkoumat ani naplnění druhé ze zákonných podmínek pro udělení výjimky. Při nedostatečné konkretizaci veřejného zájmu není možné posoudit, zda tento veřejný zájem převáží nad zájmem na ochraně přírody.

74. Pouze nad rámec nutného odůvodnění soud poznamenává, že žalovaným zmíněné tvrzení o tom, že lokalita v podstatě představuje *brownfield*, není z hlediska posouzení jednotlivých zájmů klíčová. Předmětem ochrany podle ZOPK jsou zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin a jejich biotopy. Je přitom irelevantní, v jakém prostředí se nacházejí (přírodě blízké nebo člověkem výrazně proměněné), přičemž ani ze znění ZOPK nevyplývá, že by ochrana druhů v lokalitách výrazně dotčených lidskou činností měla nižší preferenci a význam. Soud připouští, že určitý význam by tato okolnost mohla hrát např. při vyvažování a posouzení intenzity jednotlivých protichůdných zájmů, avšak jen podpůrný, nikoliv klíčový.
75. Pokud jde o třetí podmínku správní orgány uvedly, že jim není známa jiná varianta, kterou by bylo možné vyřešit kapacitní nedostatečnost přístavu. Varianta rozšíření stávajícího přístavu a vybudování přístupové komunikace plyne ze samotného účelu záměru, a nelze tedy akceptovat nulovou variantu. Podle žalobce by však bylo možné se spokojit s rozšířením přístavu o menší počet stání. V odvolání žalobce zmínil i nulovou variantu.
76. Soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2025, čj. 10 As 3/2025-143, č. 4686/2025 Sb. NSS, který se vyjádřil k výkladu této podmínky. Podle NSS „u záměrů neposouzených v procesu ELA je naopak namístě klást na samotné orgány rozhodující o výjimce vyšší nároky [...] V takových případech je totiž řízení o výjimce těžištěm posouzení vlivů na předmět ochrany, tedy na chráněné druhy (což jinak bývá součástí ELA). Orgány ochrany přírody sice nemají možnost předložený záměr upravit či změnit, ale jsou povinny žádost o výjimku zamítnout, pokud žadatel neprokáže, že právě záměr v předložené podobě je z hlediska tvrzeného veřejného zájmu jediným uspokojivým řešením (resp. že jiné řešení, které by srovnatelně naplnilo tvrzený veřejný zájem a zároveň by nemělo žádné nebo by mělo menší dopady na chráněné druhy, neexistuje). [...] Mají-li orgány ochrany přírody náležitě posoudit, zda své důkazní břemeno žadatel unesl, je jisté v jejich působnosti – na základě jasně vyjádřeného požadavku zákona na minimalizaci zásahu – zvažovat i jiná myslitelná řešení stejného „problému“ (důvodu veřejného zájmu), a tedy i jiné podoby záměru, které by do předmětu ochrany v daném území nezasáhly buď vůbec, nebo by do něj zasáhly rozpoznatelně méně.“
77. V projednávané věci nebylo s ohledem na závěry zjišťovacího řízení provedeno plnohodnotné hodnocení vlivů záměru EIA. Bylo tedy na orgánech ochrany přírody, aby se samy zkoumaly možné alternativy záměru. To však ale odmítly s odůvodněním, že účel záměru vylučuje jakékoli jiné uspokojivé řešení. *De facto* tak rezignovaly na svoji povinnost vypořádat uplatněnou námitku a odmítly připustit jakoukoliv diskusi o rozsahu záměru a jeho umístění. Takové odůvodnění nemůže obstát, jelikož orgány ochrany přírody nepřednesly jediný relevantní důvod, který by využití jiného uspokojivého řešení naznačeného žalobcem vylučoval. Napadené rozhodnutí je proto v této části nepřezkoumatelné.
78. Soud poznamenává, že nulovou variantu by bylo možné považovat za vyloučenou, pokud by z podkladů vyplýval konkrétní veřejný zájem na realizaci záměru v daném konkrétním místě (zde např. potřeba rozšíření přístavu). V této souvislosti lze citovat závěr rozsudku NSS ze dne 4. 4. 2025, čj. 10 As 3/2025-143, který k naplnění podmínek dle § 56 odst. 1 věta druhá ZOPK konstatoval: „[p]ředně je třeba uvést, že jsou-li splněny první dvě podmínky pro povolení výjimky, tedy je-li shledán převažující veřejný zájem na provedení záměru, není už při posuzování podmínky třetí namístě zkoumat jiné uspokojivé řešení spočívající v tom, že by se nedělo vůbec nic. To znamená, že je-li na záměru shledán veřejný zájem, logicky jako jiné uspokojivé řešení nepřichází v úvahu tzv. nulová varianta.“ V projednávaném případě ale nebyla přesvědčivě doložena ani potřeba rozšíření přístavu a přístupové komunikace,

potażmo veřejný zájem na realizaci záměru, proto není možné přezkoumat ani závěr správních orgánů o nepřijatelnosti *nulové* varianty.

Způsob stanovení kontrol

79. V rámci druhého žalobního bodu žalobce namítá, že prvostupňové rozhodnutí nestanoví dostatečně určitě způsob kontroly dodržování podmínek provádění zásahu. Krajský úřad v prvostupňovém rozhodnutí (10. podmínka) stanovil *způsob provádění kontrol tak, že průběžný dohled nad prováděním záměru a plněním povinností vyplývajících z rozhodnutí o udělení výjimky bude provádět biologický dozor dle stanovených podmínek. Biologický dozor bude orgán ochrany přírody s předstihem informovat o realizaci jednotlivých etap záměru, poskytne mu součinnosti při průběžné i závěrečné kontrole.*
80. Krajský úřadu současně uložil žadateli (1. podmínka) rovněž povinnost *stanovit způsobilou fyzickou nebo právnickou osobu, která bude zajišťovat zájmy ochrany přírody v průběhu realizace stavby, tzv. biologický dozor. Úkolem biologického dozoru bude zejména monitorování území dotčeného povolovanou činností, odborný dohled nad plněním podmínek stanovených tímto rozhodnutím, zajištění záchranných přenosů a odborné konzultace při realizaci stavby. Biologický dozor bude rovněž včas informovat zdejší orgány ochrany přírody o vzniku nepředpokládaného ohrožení zájmů ochrany přírody. A dále (9. podmínka), že v souladu s § 56 odst. 7 ZOPK žadatel zašle zdejšímu orgánu ochrany přírody každoročně po dobu platnosti výjimky souhrnnou zprávu o činnostech realizovaných za základě této výjimky, a to vždy do 31. prosince daného roku. Biologický dozor bude zdejší orgán ochrany přírody s předstihem informovat o realizaci jednotlivých etap záměru, v rámci kterých mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody, a poskytne mu součinnost při průběžné i závěrečné kontrole.*
81. S takto stanoveným způsobem kontrol žalobce nesouhlasí, jelikož nevyhovuje požadavkům § 56 odst. 6 a § 5b odst. 3 ZOPK. Správní orgány podle něj neupravily uspokojivě způsob provádění kontroly podmínek stanovených krajským úřadem pro udělení výjimky.
82. Pro nyní projednávanou věc je rozhodující znění zákona, který výslovně ukládá správnímu orgánu, jenž povolil výjimku podle § 56 ZOPK, aby v rozhodnutí o povolení výjimky stanovil způsob kontroly, která bude z jeho strany ve věci prováděna [§ 56 odst. 6 ZOPK: *V případě povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů platí pro obsah rozhodnutí podle odstavce 1, (...) obdobně § 5b odst. 3.; podle § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK musí rozhodnutí obsahovat způsob kontrol, které bude orgán ochrany přírody stanovující odchýlný postup provádět*]. Tato povinnost je jednoznačná a podle aktuální judikatury nelze provádění kontroly orgánem ochrany přírody nahradit kontrolou prováděnou jinou osobou, byť by k tomu byla odborně způsobilá.
83. Krajský soud se výkladem § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK již zabýval a vyslovil názor, že „kontrolu ze strany ekodozoru nelze považovat za kontrolu prováděnou orgánem ochrany přírody“ (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 7. 2020, č. j. 31 A 72/2019-203). Také Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 27. 1. 2022, č. j. 51 A 108/2020-53, konstatoval, že „způsob kontrol, který musí být v rozhodnutí, kterým se výjimka povoluje, uveden, se vztahuje ke kontrolní činnosti orgánu ochrany přírody, nikoli k případné kontrolní činnosti uložené žadateli ve vztahu k plnění dalších souvisejících povinností směřujících k co nejmenšímu dopadu do životního prostředí chráněných druhů živočichů. [...]“
84. Uvedené závěry potvrdil NSS v rozsudku ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 As 355/2023-41, dle kterého: „[...] zákonodárce výslovně požaduje, že kontroly, o něž jde, musí provádět přímo orgán

ochrany přírody, tj. že podle rozhodné právní úpravy nestačí, aby kontroly prováděl samotný stavebník nebo jím najatá osoba. “Ekodozor je interní mechanismus investora, nikoli nezávislá kontrola. Naproti tomu správní orgán má povinnost zajistit účinný a nezávislý dohled, který nelze delegovat na subjekt, jehož zájmy mohou být v konfliktu s ochranou přírody. I když s tím může žalovaný vnitřně nesouhlasit, je povinen se literou zákona řídit a postupovat podle ní.

85. Detailně se pak stanovením způsobu kontrol prováděných orgánem ochrany přírody zabýval NSS v rozsudku ze dne 30. 9. 2024, čj. 5 As 292/2023-62 (shodně též rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2025, čj. 2 As 382/2023-105), v němž mj. uvedl: *„Cílené vymezení způsobu kontrol je v zájmu živočichů a dotčené veřejnosti hájící jejich zájmy, kterým bude zaručeno, že kontroly budou způsobilé ověřit, zda k realizaci stavby dochází ve správné době tak, aby konkrétní živočiškové byli ohroženi v co nejmenším rozsahu. [...] Orgán ochrany přírody při správném vymezení kontrol bude mít již v době rozhodnutí postaveno najisto, kdy bude povinen kontroly provádět, s jakou frekvencí tak má činit a na co konkrétně má své kontroly zaměřit. [...] vymezené požadavky na obsah rozhodnutí o povolení výjimky vyznívají také ve prospěch samotného žadatele. Při jednoznačně vymezeném způsobu kontroly bude totiž i žadatel vědět, kdy, případně jak často, lze kontroly splnění podmínek očekávat a na co konkrétně budou zaměřeny. [...] Cílem stanovení způsobu kontrol je jejich bližší vymezení, ze kterého by mělo být zřejmé základní časové a věcné určení předpokládaných kontrol.“*
86. Podle soudu je zjevné, že způsob stanovení kontrol v prvostupňovém rozhodnutí shora uvedenému výkladu nedostojí. V první řadě totiž přenáší takřka veškerou odpovědnost za provádění kontrol na biologický dozor, což je osoba ustanovená a tudíž i odměňovaná žadatelem. Chybí zde tudíž dostatečné záruky toho, že kontroly budou prováděny nezávisle a účinně. Prvostupňové rozhodnutí navíc vůbec nevymezuje časové a věcné zaměření kontrol, tedy co a kdy bude orgán ochrany přírody kontrolovat. Stanovuje jen obecnou povinnost stavebníka informovat správní orgán o realizaci jednotlivých etap záměru a při případné kontrole řádně spolupracovat.
87. Soud nezpochybňuje, že účelem stanovení způsobu kontrol není stanovit přesný denní harmonogram konkrétních kontrolních činností. Stačí transparentně vymezit kdy (např. po provedení jakých prací, po provedení jakého zásahu nebo po zkušebním zprovoznění) mají proběhnout kontroly ze strany orgánu ochrany přírody a alespoň rámcově jaké, aby mohly ostatní správní orgány, veřejnost či účastníci řízení žádat výsledky těchto kontrol za účelem realizace svých oprávnění (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2023, č. j. 31 A 68/2022-172).
88. Požadované věcné a časové vymezení kontrol však v projednávané věci zcela chybí. Z poslední věty podmínky č. 10 (*biologický dozor bude orgán ochrany přírody s předstihem informovat o realizaci jednotlivých etap záměru, poskytne mu součinnosti při průběžné i závěrečné kontrole*) je možné vyvodit pouze to, že orgán ochrany přírody a krajiny provede (sám) průběžnou a závěrečnou kontrolu. Avšak použitá formulace je natolik vágní, že nepodává ani základní časový a věcný rámec zaměření takových kontrol. Kontrola plnění podmínek udělené výjimky jakožto součást prevence škod na životním prostředí nemůže být jen formalitou. Ze stanoveného způsobu kontrol, by mělo být zřejmé, jaké náležitosti a v jakých obdobích budou kontrolovány. Pokud je kontrola vymezena pouze jako „průběžná“ a „konečná“ bez stanovení a specifikace jakéhokoliv mechanismu, není kontrolou konkrétní ani účinnou. Takový způsob vymezení způsobu kontrol nevytváří

kontrolní mechanismus zajišťující, že provedení záměru proběhne v souladu s povolením výjimky.

89. V tomto se projednávaná věc odlišuje od případů, jimiž se zabýval NSS v rozsudcích čj. 5 As 292/2023-62 a čj. 2 As 382/2023-105. V těchto věcech NSS aproboval stanovený způsob kontroly, nicméně to bylo v situaci, kdy provádění kontrol bylo v rozhodnutích orgánu ochrany přírody vymezeno nesrovnatelně více konkrétně a detailně. V tomto případě však nelze úvahy a závěry NSS aplikovat s ohledem na strohost a obecnost podmínky stanovené v prvostupňovém rozhodnutí.
90. Odkazuje-li žalovaný na výše uvedený rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 7. 2020, čj. 31 A 72/2019-203, konkrétně větu: „nelze tedy vyloučit, že pro nějaký stavební záměr bude zcela dostačující kontrola prováděná jednou ročně v návaznosti na obsah zprávy biologického dozoru,“ a vyvozuje z něj aplikaci této věty na posuzovaný případ, a tedy dostatečně stanovený způsob provádění kontrol v prvostupňovém rozhodnutí, nelze s tímto závěrem souhlasit. Jistě existují stavební záměry nevyžadující kontrolu správního orgánu v závislosti na konkrétní okolnosti více než jednou ročně, po vyhodnocení obsahu zprávy biologického dozoru a stanovení této četnosti kontrol. V posuzovaném případě však způsob provádění kontrol tímto způsobem stanoven nebyl. Nebyl stanoven žádný konkrétnější časový rámec, ve kterém budou kontroly prováděny.
91. Správní orgán zároveň nestanovil ani to, že bude kontroly provádět distančně na základě odborných zpráv (nikoliv obecných informací) odborného biodozoru, popř. v jejich kombinaci s osobní účastí. I kdyby bylo možné si představit v situacích, kdy je předpokládané dotčení zvláště chráněných druhů jen málo pravděpodobné a málo intenzivní, že kontroly budou orgánem ochrany přírody realizovány jen distančně na základě obsahu zpráv vypracovaných odbornou osobou, nemůže řešení předestřené správními orgány obstát. Teoreticky zvažovaná kontrola na dálku by si musela zachovat odbornost v celém řetězu od prvotního zjišťování skutkového stavu na místě až po finální včasné předání získaných zjištění samotnému orgánu ochrany přírody odpovědnému za řádný výkon kontroly (viz rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2025, čj. 6 As 355/2023-41). Z obsahu podmínek prvostupňového rozhodnutí přitom jednoznačně neplyne, že by každoroční zprávu měla správnímu orgánu zasílat či alespoň potvrzovat právě kvalifikovaná osoba ustanovená do funkce biologického dozoru (*žadatel zašle souhrnnou zprávu, což může po dohodě se žadatelem splnit osoba vykonávající biologický dozor*). Zároveň by bylo potřebné, aby bylo v odůvodnění rozhodnutí vysvětleno, že se správní orgán omezil na kontrolu distanční a zejména proč považuje výjimečně za dostačující, aby se jeho kontrola omezila na informace zprostředkované, což zde chybí. Za dostatečné zdůvodnění tohoto postupu nelze považovat konstatování žalovaného, že *jde z hlediska ochrany přírody o situaci jednoduchou. Tudíž nemusí být postupováno, jako v jiných komplikovaných případech, dle dosavadní judikatury, která nelogicky vyžaduje, aby správní orgán sám sobě stanovoval podmínky provádění kontroly*.
92. Soud se tak ztotožňuje s názorem žalobce, že způsob provádění kontrol podle § 56 odst. 6 a § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK byl v prvostupňovém rozhodnutí stanoven neurčitě a nedostatečně. Námitka je proto důvodná.
93. Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnosti, že v minulosti byla připravována novelizace § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK. Návrh změny ZOPK publikovaný jako sněmovní tisk č. 878/00 měl přinést formulační změnu, která by zjednodušila provádění kontrol a

umožnila uložit žadateli povinnosti zajistit vlastní průběžnou kontrolu. K projednání a schválení návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou Parlamentu však nakonec nedošlo, a zákonodárná iniciativa tak neměla žádný výsledek. Platí navíc, že orgány ochrany přírody rozhodují podle právní úpravy účinné v době jejich rozhodování. I kdyby tedy navrhovaná změna zákona vstoupila v platnost a účinnost, nemělo by to na posouzení věci žádný vliv.

94. Již jen stručně se bude soud věnovat kontrolním zprávám ČIŽP, na něž poukazoval žalovaný a žadatel. Soud konstatuje, že stavebník (investor) záměru, který zasahuje do podmínek ochrany zvláště chráněných může být v zásadě podroben dvěma „typům“ kontrol. Jde jednak o kontroly ze strany orgánů ochrany přírody a krajiny dle § 85 a násl. ZOPK, a dále o kontroly specifikované v rozhodnutí o výjimce, které provádí správní orgán, který výjimku povolil. Pokud je způsob kontrol, které má orgán ochrany přírody provádět, povinnou náležitostí rozhodnutí o udělení výjimky, musí být v předmětném rozhodnutí dostatečně určitě obsažen. Na této skutečnosti, tedy na povinnosti stanovení kontrol prováděných správním orgánem, nemění nic kontroly prováděné jinými orgány státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny. Tyto správní orgány (AOPK a ČIŽP) vykonávají obecný státní dozor nad dodržováním ZOPK. Sledují, zda stavebník postupuje v souladu s právními předpisy (např. nezasahuje do chráněných druhů bez povolení, dodržuje zákonné limity). Neprovádí zpravidla kontrolu konkrétních podmínek rozhodnutí o výjimce, ale obecné zákonnosti. Naproti tomu správní orgán rozhodující o výjimce ověřuje plnění konkrétních podmínek stanovených v rozhodnutí o výjimce (např. způsob manipulace s chráněnými druhy, termíny zásahů, kompenzační opatření). Kontrolu ČIŽP proto nelze považovat za náhradu kontroly krajského úřadu a nelze z jejích závěrů vyvodit potvrzení správného postupu správních orgánů při stanovení způsobu kontroly při udělení výjimky, jak tvrdí žalovaný. Ostatně předmětem soudního přezkumu je v této věci napadené rozhodnutí, a to ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím, nikoliv následný postup orgánů ochrany přírody při provádění kontroly a dozoru nad dodržováním zákona a podmínek provádění zásahu při realizaci záměru.
95. Vzhledem k výše uvedenému shledal soud důvodnou i námitku týkající se nedostatečného stanovení způsobu provedení kontroly.

Kontrolní zpráva NKÚ č. 21/03

96. V další žalobní námitce žalobce vytyká orgánům ochrany přírody, že se nedostatečně vypořádaly se závěry kontrolní zprávy NKÚ č. 21/03 zaměřené na kontrolu nakládání s peněžními prostředky státu a Evropské unie určenými na podporu rekreační plavby. Podle žalobce správní orgány bez podrobnějšího vysvětlení tuto zprávu ignorovaly. Zpráva přitom fundovaným způsobem vyvrací informace obsažené v podkladech doložených žadatelem. Přesto je správní orgány vyhodnotily jako irelevantní, nepřesné, zastaralé apod. Žalobce v této souvislosti poukazuje zejména na rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2014, č. j. 6 As 73/2015-40 a další správní řízení, ve kterých byly závěry kontrolní zprávy NKÚ využity.
97. Soud po seznámení s obsahem kontrolní zprávy NKÚ konstatuje, že její obsah není z valné části pro posuzovanou věc nikterak relevantní. Kontrolní zpráva NKÚ byla zaměřena na koncepční činnost Ministerstva dopravy, jeho postup při schvalování a vyhodnocování projektů a dále na postup žadatele a Povodí Vltavy při přípravě a realizaci projektů vybraných ke kontrole (labsko-vltavská vodní cesta) do roku 2021. NKÚ sice ve své zprávě zahrnul poznatky týkající rekreační plavby obecně a v některých ohledech se zmínil i o Baťově kanálu, nicméně jeho kontrola byla zaměřena na ekonomickou efektivnost jiných

staveb než na Baťův kanál. Proto byly také její závěry u těchto konkrétních kontrolovaných staveb relevantní ve správních řízeních dle § 56 ZOPK, na něž žalobce poukazovala, a orgány ochrany přírody měly povinnost v případě jejich namítnutí na ně adekvátně reagovat (viz rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2014, č. j. 6 As 73/2015-40).

98. Naproti tomu ohledně Baťova kanálu (jako celku) kontrolní zpráva NKÚ vytkla Ministerstvu dopravy netransparentnost při výběru variant jeho rozvoje, jelikož „*při výběru varianty dalšího rozvoje Ministerstvo dopravy nepředložilo žádný doklad, v němž by byly cíle konkrétně stanoveny. Ministerstvo rozhodovalo podle nejasných kritérií na základě odborného posouzení daného rozvoje a jeho smysluplnosti se zohledněním návazností, které nebyly zahrnuty do hodnocení ekonomické efektivity, což NKÚ považuje za netransparentní. Cílem je vybrat variantu zaručující co nejefektivnější vynaložení peněžních prostředků.*“ K záměru Rekreační přístav Veselí nad Moravou NKÚ uvedl, že se záměr postupně 10 x měnil. „*Odůvodnění změn svědčí o nedostatečné přípravě stavby, nezajištění koordinace s dalšími stavebními pracemi v blízkosti stavby i stavby samotné.*“
99. Soud má za to, že závěry kontrolní zprávy NKÚ zdaleka nejsou tak přímočaré, jak uvádí žalobce. Názor, že vstupní údaje o budoucích počtech turistů, o budoucích počtech dnů na kanále a o jejich budoucí útratě je nadsazený a spekulativní z kontrolní zprávy nevyplývá. NKÚ se ve zprávě ani nevěnuje polemice o důvodech výběru varianty pro rozvoj Baťova kanálu. Pouze konstatuje, že výběr nejméně efektivní varianty nebyl dostatečně podložen.
100. Z kontrolní zprávy NKÚ nevyplývá jasná neúčelnost rekreační dopravy či neúčelnost vývoje na Baťově kanálu. Vyplývá z ní celková kritika Ministerstva dopravy a jeho nedostatečného postupu zejména při přípravě plánovaných staveb. Ministerstvo dopravy nedisponovalo závazným podkladem pro plánování rozvoje vodních cest, schvalovalo nedostatečně připravené projekty, na základě nepodložených nárůstů skutečných přínosů apod. Chybný postup Ministerstva dopravy nicméně nelze klást na roveň neexistenci veřejného zájmu. Kontrola NKÚ se zaměřuje zejména na ekonomické aspekty, tj. účelnost, hospodárnost a efektivnost využití státních a unijních peněz. Nepotvrzuje však ani nevyvrací existenci veřejného zájmu na provedení záměru rozšíření přístavu ve Veselí nad Moravou.
101. Je třeba zdůraznit, že NKÚ je kontrolní orgán, který vykonává kontrolu hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu. Kontrolní závěr NKÚ tedy není rozhodnutím o veřejném zájmu ve smyslu § 56 ZOPK, ale kontrolní zprávou o hospodárnosti a efektivitě využití těchto prostředků. Negativní zpráva o hospodaření s veřejnými prostředky sama o sobě automaticky neznamená, že na určité stavbě není veřejný zájem. Zprávy NKÚ mohou poukazovat na nehospodárnost, neefektivitu nebo nesoulad s deklarovanými cíli, což může být argumentem pro zpochybnění veřejného zájmu, ale nejsou samy o sobě důvodem k závěru, že veřejný zájem chybí. Veřejný zájem není jen ekonomická efektivita, ale i širší společenské hodnoty (bezpečnost, dostupnost služeb, vzrůst zaměstnanosti, ochrana zdraví). Ostatně efektivita nakládání s prostředky veřejných rozpočtů ani není podmínkou pro vydání výjimky podle § 56 ZOPK nebo okolností, která by měla hrát jakoukoliv významnou roli při posuzování veřejného zájmu dle tohoto ustanovení.
102. V rozsudku NSS ze dne 14. 12. 2014, č. j. 6 As 73/2015-40, na který žalobce poukazuje, NSS vytknul správním orgánům, že se s kritickými výtkami NKÚ nikterak nevypořádaly, což považoval i vzhledem k povaze těchto institucí (kompetentní státní instituce s celorepublikovou působností) za podstatnou vadu řízení. V nyní posuzovaném případě se ale správní orgány zprávou NKÚ zabývaly, přičemž správně podotkly, že předmětem

kontroly byly zejména stavby na Vltavě a Labi a na Bařův kanál dopadají její závěry jen okrajově. I samotná kontrolní zpráva NKÚ na str. 15 uvádí, že Bařův kanál je z pohledu cestovního ruchu velmi specifickou vodní cestou a nelze obecně využít „jeho poznatky“ na ostatní stavby.

103. I když lze správním orgánům vytknout strohost ve vypořádání této námitky, lze z celého odůvodnění rozhodnutí vyvodit reakci na závěry zprávy týkající se Bařova kanálu a považovat reakci na kontrolní zprávu NKÚ za dostačující. Soud je toho názoru, že povinnosti vypořádat námitky týkající se obsahu zprávy NKÚ v tomto případě správní orgány dostaly. Není povinností správního orgánu vytvářet „protidoklad nebo protidůkaz“ určený k vyvrácení každého důkazu účastníka, jak se domnívá žalobce. Stačí, když v odůvodnění rozhodnutí vysvětlí, jak důkazy hodnotil a proč některé nepovažuje za relevantní.
104. Dále soud považuje za vhodné pro úplnost poznamenat, že posuzování ekonomické nevýhodnosti říční plavby a hodnocení, zda političtí představitelé od republikové až po místní úroveň „nejdou špatným směrem“ přesahuje rámec přezkoumávaného řízení.
105. Námitka není důvodná.
106. V souvislosti s námitkou týkající se zprávy NKÚ, však uplatnil žalobce také další námitku týkající se *citlivostní analýzy*, kterou předložil žadatel dne 20. 6. 2024, a to po podání odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Dle žalobce porušil žalovaný § 36 správního řádu, jelikož mu neumožnil se s obsahem *citlivostní analýzy* seznámit a vyjádřit se k ní. Naproti tomu žalovaný je přesvědčen o dodržení zákonného postupu, jelikož *citlivostní analýza* nebyla podkladem napadeného rozhodnutí. K posouzení a rozhodnutí věci ji nepotřeboval a zmínil ji nadbytečně jen pro potvrzení jeho závěrů.
107. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že jako příloha vyjádření žadatele k odvolání byla předložena tzv. *Citlivostní analýza realizace projektu "Plavební okruh Veselí nad Moravou-Vnorovy" vypracovaná v dubnu 2024 společností Ernst & Young s.r.o.* Citlivostní analýza obsahuje ekonomické hodnocení záměru zahrnující investiční náklady, provozní náklady, údaje o návštěvnosti plavebního okruhu, socioekonomické přínosy a náklady (počty návštěvníků a jejich výdajů). Žadatel dále ke svému vyjádření k podpoře prokázání veřejného zájmu dále doplnila vyjádření Ing. J. Z., náměstka hejtmána Jihomoravského kraje ze dne 16. 4. 2024, vyjádření obecně prospěšné společnosti Bařův kanál ze dne 8. 4. 2024, vyjádření města Veselí nad Moravou ze dne 29. 5. 2025, vyjádření Státní plavební správy-pobočky Přerov ze dne 24. 4. 2024, vyjádření Ministerstva dopravy ze dne 23. 5. 2024, rozhodnutí Ministerstva životního prostředí a rozhodnutí krajského úřadu k záměru „Zvyšování přístavní kapacity přístaviště BK-přístaviště Hodonín“. Citlivostní analýza (ani další přílohy k vyjádření žadatele) ovšem nebyla dána žalobci na vědomí, resp. žalobce nebyl seznámen s možností vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Nebyla mu tedy dána možnost se s nimi seznámit a případně na ně reagovat. Tato skutečnost není mezi účastníky řízení sporná.
108. Právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí je podstatným procesním právem zakotveným v Listině základních práv a svobod, konkrétně v čl. 38 odst. 2, který mimo jiné stanoví, že každý má právo, aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Správní orgán má povinnost zajistit účastníkům řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním, jak stanoví § 36 správního řádu. Pokud tato povinnost není splněna, jde o procesní pochybení, protože účastník řízení nebyl seznámen s podklady, které správní orgán hodlá použít při rozhodování a neměl možnost se k těmto podkladům vyjádřit.

109. Nicméně i ustálená judikatura NSS vychází z předpokladu, že ne každé procesní pochybení je důvodem pro zrušení správního rozhodnutí. Neměla by být rušena taková správní rozhodnutí, při jejichž vydávání sice došlo k porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, ovšem takovéto porušení nemohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (srov. např. rozsudky NSS ze dne 12. 12. 2024, č. j. 8 As 169/2021-39, ze dne 8. 3. 2007, č. j. 8 Afs 102/2005-65, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016-39). NSS stabilně judikuje, že o vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, pokud by k vadě řízení nedošlo (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2005, čj. 6 Ads 57/2004-59).
110. V nyní posuzovaném případě soud nemá pochybnost o tom, že žalovaný pochybil, pokud žalobci neumožnil vyjádřit se k obsahu žadatelova vyjádření k odvolání a k jeho přílohám. Rovněž je pravdou, že žalovaný na str. 8 napadeného rozhodnutí uvedl, že citace ze zprávy NKÚ jsou nepřipadné a její závěry na předmětný případ nedopadají. A dále konstatoval, že pro předmětný záměr byla vypracována *Citlivostní analýza společnosti Ernst & Young s.r.o., která vyvrací pochybnosti o smysluplnosti záměru*. Tudíž se o podklad pro jeho rozhodnutí jednalo, a žalovaný pochybil, jestliže žalobci neumožnil se s ní i ostatními doloženými doklady vůbec seznámit a vyjádřit se k nim.
111. I přesto je ale soud toho názoru, že toto pochybení, byť tím byl žalobce zkrácen na svých právech, nemohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jak již bylo uvedeno, závěry plynoucí z kontrolní zprávy NKÚ a její obsah jsou v daném případě pro posouzení věci irelevantní. Jednak se věcně zabývají zcela odlišnými projekty, a jednak proto, že jsou zaměřeny primárně na hodnocení efektivity nakládání s veřejnými prostředky, což je okolnost, která není pro posouzení věci relevantní. Pokud tedy není zpráva NKÚ relevantní pro posouzení věci, pak na posouzení věci nemohla mít žádný vliv ani *citlivostní analýza*, která má závěry zprávy NKÚ vyvracet. Jinými slovy na posouzení věci by se nic nezměnilo, i kdyby žalovaný neměl *citlivostní analýzu* k dispozici.
112. Dílčí námitka týkající se *citlivostní analýzy* tak není důvodná, neboť pochybení, jehož se žalovaný dopustil, nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

113. Soud na základě výše uvedených zjištění a úvah dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud neshledal důvod pro zrušení prvoinstančního rozhodnutí podle § 78 odst. 3 s. ř. s., neboť zjištěné nedostatky napadeného lze odstranit v odvolacím řízení.
114. Správní orgán by měl předně opatřit podklady, z nichž plyne splnění zákonných podmínek dle § 56 ZOPK, výslovně formulovat veřejný zájem ve vztahu ke konkrétnímu posuzovanému záměru, přesvědčivě odůvodnit a vysvětlit jeho existenci a posoudit, zda jeho význam převažuje nad zájmem na ochraně zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Vzhledem k tomu, že předmětem výjimky jsou i zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin chráněné podle unijního práva posoudí a odůvodní žalovaný i naplnění podmínek stanovených podle § 56 odst. 1 věty druhé a odst. 2 ZOPK, včetně existence jiného uspokojivého řešení. Předtím však žalovaný umožní všem účastníkům řízení seznámit se s nově shromážděnými podklady, a vyjádřit se k nim v přiměřené lhůtě. Pokud žalovaný

znovu shledá splnění zákonných podmínek pro udělení výjimky, musí řádným způsobem doplnit vymezení způsobu kontrol ve smyslu § 56 odst. 6 a § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK.

115. Soud pro nadbytečnost neprováděl dokazování listinami, které jsou součástí správního spisu, neboť ve správním řízení soudním se dokazování obsahem správního spisu neprovádí. Dále soud pro nadbytečnost nedokazoval ani předloženými rozhodnutími správních orgánů (rozhodnutí Krajského úřadu v Hradci Králové ze dne 2. 5. 2023, č. j. KUHKK-45269/ZP/2021-18, rozhodnutí Krajského úřadu v Praze ze dne 27. 3. 2023, č. j. 042443/2023/KUSK, rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2023, č. j. MZP/2023/500/990, rozhodnutí Správy CHKO České středohoří ze dne 27. 6. 2023, č. j. SR/1992/UL/2021-49, rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2024, č. j. MZP/2024/221/180), žádostí žadatele ze dne 21. 2. 2024 o povolení výjimky dle § 56 ZOPK pro záměr výstavby lodního zdvihadla na plavebním okruhu Veselí nad Moravou – Vnorovy, usnesením krajského úřadu ze dne 19. 4. 2024, č. j. JMK 56580/2024, o přerušení řízení. Z obsahu žaloby plyne, že žalobce nenavrlh uvedené listiny k prokázání nějaké konkrétní skutečnosti, jež by se vztahovala k záměru přístavu v Hodoníně. Upozornil na ně primárně z toho důvodu, aby demonstroval, že žalovaný a krajský úřad v tomto případě postupoval odlišně oproti jiným záměrům (zejm. přístaviště v Kostelci nad Labem a v Malých Žernosekách). Z hlediska povahy záměru (*rozšíření přístavu vs. nové přístaviště*) a umístění záměru (*řeka Labe vs. vyhledávaná vodní cesta pro rekreační plavbu Bařův kanál*) jsou však tyto záměry natolik odlišné, že je nelze s se sporným záměrem plně srovnávat a jejich závěry přenášet i na nyní projednávanou věc. Navíc, shledal-li soud nedostatky v napadeném rozhodnutí i jemu předcházejícím řízení, bylo by nadbytečné posuzovat, zda tyto nedostatky zároveň představují nedůvodné rozdíly při rozhodování obdobných případů.
116. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobcem důvodně vynaložené náklady řízení se sestávají v první řadě ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč. Náklady spojené se zastoupením žalobce advokátem soud stanovil podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Podle přechodného ustanovení v čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb. platí, že *za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky*. Za právní služby poskytnuté před 1. 1. 2025, tedy náleží odměna vypočtená podle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024, na později poskytnuté služby dopadá advokátní tarif ve znění vyhlášky č. 258/2024 Sb.
117. Žalobci náleží náhrada za dva úkony právní služby uskutečněné před 1. 1. 2025, tj. celkem 6 200 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby), podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024. Za čtyři úkony právní služby uskutečněné v roce 2025 žalobci náleží náhrada po 4 620 Kč, tj. celkem 18 480 Kč [(návrh na přiznání odkladného účinku ze dne 7. 4. 2025, vyjádření k návrhu na zrušení odkladného účinku žaloby ze dne 18. 7. 2025, replika ze dne 1. 8. 2025, replika 2 ze dne 20. 10. 2025), podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5, a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů v celkové výši 1 800 Kč

(§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkon spočívající ve vyjádření k návrhu na zrušení usnesení o odkladném účinku ze dne 19. 1. 2026 soud nepřiznal náhradu nákladů řízení, neboť podání učinil žalobce po vydání usnesení o tomto návrhu a po uplynutí lhůty, kterou mu soud k tomuto úkonu stanovil. Nešlo o účelně vynaložený náklad řízení. Zástupkyně žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty. Náhradu nákladů řízení v celkové výši 31 080 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

118. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že soud neuložil osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost, nemohly jim vzniknout náklady podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Soud neshledal důvod zvláštního zřetele hodný, který by přiznání nákladů řízení osobám zúčastněným na řízení odůvodňoval. Proto rozhodl, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. března 2026

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu